

MEDLEMSRAPPORTERING FOR Amnesty International Norge For 2019

”En av Etisk handel Norges styrker er flerpartssamarbeidet.”

Til lesere av rapporten

En av Etisk handel Norges styrker er flerpartssamarbeidet. Her spiller medlemsorganisasjonene en viktig rolle ved å bidra med spisskompetanse og ressurser, ved å være pådrivere i rettighetsarbeid og politisk påvirkning, og ved å bidra til å styrke oppslutningen om etisk handel. I tillegg er organisasjonene forpliktet til å stille etiske krav i egne innkjøp.

Organisasjonene i Etisk handel Norge er ulike og har dermed også ulikt fokus. For eksempel er arbeidstakerorganisasjoners viktigste mål å styrke fagforeninger og arbeidstakers rettigheter, og i Etisk handel Norge kan de dele sin kompetanse om dette viktige temaet med andre medlemmer. Frivillige organisasjoner har verdifull kunnskap om lokale forhold i produsentland, de har lokale samarbeidspartnere, og de kan gjennomføre kampanjer for å skape bred oppmerksomhet. Arbeidsgiver- og interesseorganisasjoner kan ta tak i problemstillinger medlemmene har felles og slik initiere prosjekter på vegne av mange Etisk handel Norge-bedrifter.

Denne rapporteringsmalen er laget slik at den skal kunne brukes av alle organisasjoner som er medlemmer i Etisk handel Norge. Den enkelte organisasjons rolle og fokus vil bestemme hvor detaljert de enkelte spørsmål kan besvares.

Heidi Furustøl
Daglig leder Etisk handel Norge

Forord fra: **Generalsekretær John Peder Egenæs**

Amnesty gir høy prioritet til arbeidet for å styrke næringslivets vilje og evne til å respektere menneskerettigheter og miljø i egen virksomhet og leverandørkjede. Dette reflekteres i all etterforskning vi gjør ute i felt, enten det er for å dokumentere forholdene ved koboltgruvene i Kongo eller hvordan urfolk trues og dreptes i Guatemala når de står opp mot sterke næringsinteresser. Men, det reflekteres også i arbeidet vi gjør hjemme og ute for å få på plass rammeverk som rettsliggjør virksomheters ansvar for å respektere menneskerettighetene. Samarbeidet og dialogen vi har med enkeltelskaper viser at det ikke bare er "bad guys", men at det også er selskaper som gjør et stort arbeid for å forsøke å ivareta sitt samfunnsansvar. At vi nå har kommet dithen at regjeringen har sendt ut på høring et konkret lovforslag om en aktsomhetslov for norske virksomheter er en milepæl i arbeidet for økt ansvarliggjøring av hvordan virksomheter tjener sine penger. Og at både næringsliv og fagbevegelse var representert i Etikkinformasjonsutvalget som utarbeidet lovforslaget er historisk!

Om organisasjonen

Organisasjonsnavn:

Amnesty International Norge

Type organisasjon:

Frivillig organisasjon

Beskrivelse av organisasjonen:

Amnesty International er verdens største menneskerettighetsorganisasjon, og ble grunnlagt i 1961. Amnesty sitt hovedkontor i London, og vi har egne lobbykontor i NY, Geneve og Brussel, og regionkontorer i bl.a. Mexico, Hong Kong, Libanon og Tanzania. På verdensbasis har organisasjonen mer enn 7 millioner medlemmer og støttespillere. Den norske seksjonen Amnesty International i Norge ble etablert i 1964 og har over 100.000 medlemmer og støttespillere.

Organisasjonens størrelse:

Antall ansatte:

78

Omsetning (NOK):

147

Land som omfattes av prioriterte programmer/prosjekter:

Amnesty arbeider globalt, men har særlig fokus på blant annet følgende land: DRC, Saudi-Arabia, Qatar, Kina, Indonesia, Russland, USA, Nigeria, Mexico, Tyrkia, Ungarn og Polen.

Kontaktinformasjon for rapporten:

Kontaktperson: Beate Ekeløve-Slydal

Tittel: Politisk rådgiver

Epost: bslydal@amnesty.no

Telefon: +47 93405819

Innmeldingsår i Etisk handel Norge:

2009

Forankring i organisasjonen

Beskriv hvordan etisk handel er forankret i organisasjonen:

Navn og stilling på øverste leder med etisk handel som en del av sitt hovedansvar:

Bjarte Økland, Økonomi- og administrasjonssjef

Strategier og langtidsplaner som omhandler etisk handel:

I Amnesty International er menneskerettigheter og næringsliv et høyt prioritert tema i organisasjonens internasjonale strategis om definerer tema og land vi skal arbeide med, og de nasjonale seksjonenes egne

handlingsplaner. Dette reflekteres blant annet i det store arbeidet som nedlegges i egen etterforskning ute i felt som dokumenterer næringslivsrelaterte menneskerettighetsbrudd, lobbyarbeidet internasjonalt og nasjonalt for å styrke ansvarliggjøringen av selskaper og hvordan de tjener sine penger, og i kampanjer og aksjoner vi har på dette temaet.

Annet

Beskriv hva organisasjonen gjør for å kommunisere internt fokuset og innsatsen som følger av medlemskapet i Etisk handel Norge:

Amnesty International i Norge produserer ikke varer, eller tjenester i vanlig forstand, og er ingen stor innkjøper av produkter. Men vi nedlegger mye arbeid i å forsøke å sikre at produktene vi bruker som del av våre kampanjer og aksjoner, såsom T-skjorter, nett, armbånd etc., ikke er knyttet til menneskerettighetsbrudd eller miljøskade. Medlemskapet vårt i IEH gir oss et nyttig verktøy for å bidra til at vi gjør godt etisk funderte valg av produsenter og agenter, og våre innkjøpere vet at ett av flere avsjekkingspunkter er å se om et selskap er medlem av IEH.

Prioriterte aktiviteter/mål i rapporteringsåret

Aktiviteter:	Status/framdrift
Kampanje for etiske batterier - mot barnearbeid og livsfarlige arbeidsforhold ved koboltgruvene i DRC	Etablert samarbeid med Elbilforeningen - Kumi Naidoo var keynote speaker på Nordic EV Summit, og Amnestys DRC-etterforsker deltok i panel. Dialog og samarbeid med RUTER# og Oslos ordfører om å sikre at all kollektivtrafikk som skal elektrifiseres (busser, båter) må ha etiske batterier. Dialog med Yara Birkeland om elektrifiseringen av deres ferjer og om de sikrer at de bruker etiske batterier. Internasjonalt har Amnesty utfordret og er i dialog med 29 av verdens største elbilprodusenter, og produsentene av mobiler, Ipads og PCer. Selskapene er blitt tvunget til å kartlegge leverandørkjeden sin. Mange av barna som jobbet i koboltgruvene går nå på skole, flere av håndtveksgruvene er nå regulert og arbeiderne har fått tryggere arbeidsforhold.
Arbeidet for å styrke Oljefondets etiske rammeverk	Bidratt til å sette måten Oljefondet foretar sine risikoanalyser på på den politiske dagsorden, og til at myndighetene har nedsatt et eget utvalg som skal se på hvordan Oljefondet best kan ivareta sitt ansvar for å respektere menneskerettighetene når de skal gå inn i svært utfordrende markeder og land.
Kampanje for en aktsomhetslov for næringslivet	Tok initiativ til og koordinerer Koalisjonen for Ansvarlig Næringsliv (KAN) som består av en differensiert gruppe aktører; sivilsamfunnsorganisasjoner, fagbevegelse, investorer og næringsliv som står sammen bak oppfordringen til

Aktiviteter:	Status/framdrift
	norske politikere om at vi ønsker og trenger en aktsomhetslov for norsk næringsliv.
Arbeid for å bedre forholdene ved palmeoljeplantasjene i Indonesia	Bidratt til å sette søkelyset på forholdene ved Wilmars palmeoljeplantasjer i Indonesia, og utfordret Wilmar og de største selskapene (eks. Unilever, Nestle, Palmolive) som kjøper sin palmeolje fra Wilmar til å ivareta rettighetene til både voksne og barn ved plantasjene. Forholdene ved plantasjene vi undersøkte skal ha blitt bedre, men vi skal ned igjen i våren 2020 for å undersøke forholdene på nytt.

Prioriterte aktiviteter/mål for kommende rapporteringsår

Aktiviteter:
Bidra til at Norge får en aktsomhetslov for næringslivet
Videreføre arbeidet for etiske batterier
Videreføre arbeidet for å styrke Oljefondets ansvar for og evne til å foreta grundige risikoanalyser som inkluderer menneskerettighetsdimensjonen før man går inn i risikoutsatte markeder og land.

“En konstruktiv dialog med mulige leverandører er viktig både for å få dem til å forstå hvorfor vi har strenge krav til etikk og menneskerettigheter, men også fordi dialogen i seg selv er godt påvirkningsarbeid.”

Photo: Flickr, ILO Better Work Programme

1. Styrking av rettigheter og oppslutning om etisk handel

Photo: Shutterstock

Styrking av arbeidstakeres rettigheter, menneskerettigheter, miljø og antikorrupsjon

Har organisasjonen i rapporteringsåret jobbet for å styrke arbeidstakeres rettigheter, menneskerettigheter, miljøhensyn eller antikorrupsjon utenfor Norge?

Ja

Hvis ja, beskriv kortfattet de viktigste prosjekter/programmer/tiltak:

Prosjekt/program/tiltak	Beskrivelse	Etiske krav som omfattes
Kampanje for etiske batterier - mot barnearbeid og livsfarlige arbeidsforhold ved koboltgruvene i DRC	Se tekst ovenfor under prioriterte aktiviteter/mål i rapporteringsåret	☒ Tvangsarbeid ☒ Fagorg. og kollektive forhandling. ☒ Barnearbeid ☒ Diskriminering ☒ Brutal behandling ☒ Helse, miljø og sikkerhet ☒ Lønn ☒ Arbeidstid ☒ Regulære ansettelse ☒ Marginaliserte befolkningsgrupp. ☒ Miljø ☒ Korrupsjon
Arbeid for å bedre forholdene ved palmeoljeplantasjene i Indonesia	Se tekst ovenfor under prioriterte aktiviteter/mål i rapporteringsåret	☒ Tvangsarbeid ☒ Fagorg. og kollektive forhandling. ☒ Barnearbeid ☒ Diskriminering ☒ Brutal behandling ☒ Helse, miljø og sikkerhet ☒ Lønn ☒ Arbeidstid ☒ Regulære ansettelse ☒ Marginaliserte befolkningsgrupp. ☒ Miljø

Styrke oppslutningen om etisk handel

Har organisasjonen i rapporteringsåret gjort tiltak for å styrke oppslutningen om etisk handel:

Ja

Hvis ja, beskriv kortfattet de viktigste tiltakene:

Tiltak	Beskrivelse
Kampanje for etiske batterier - mot barnearbeid og livsfarlige arbeidsforhold ved koboltgruvene i DRC	Se tidligere tekst om dette.
Arbeid for å bedre forholdene ved palmeoljeplantasjene i Indonesia	Se tidligere tekst om dette.
Informasjon og opplæring	Forelesninger ved NHH, presentasjoner på seminarer og konferanser, deltakelse i paneldebatter, innlegg i aviser, og på sosiale medier

Deling av kompetanse og erfaringer

Har organisasjonen i rapporteringsåret delt kunnskap om eller erfaringer med etisk handel med bedrifter eller andre organisasjoner?

Ja

Hvis ja, gi en nærmere beskrivelse

Ja, vi har delt det med selskaper som vi har samarbeid og/eller dialog med. I forelesninger vi holder ved NHH og andre høyskoler, i møter og seminarer, i media, i opplæring og undervisning av våre medlemmer og aktivister, i møter med andre sivilsamfunnsorganisasjoner.

2. Oppfølging av leverandører og samarbeidspartnere

Forankring av etiske krav hos leverandører og samarbeidspartnere

Oppgi en nettsadresse til organisasjonens retningslinjer for etisk handel, eller legg dem ved:

<https://amnesty.no/administrativt/etiske-retningslinjer>

Beskriv hvordan kravene i retningslinjene blir formidlet til organisasjonens leverandører og samarbeidspartnere:

Muntlig og skriftlig.

Screening av nye leverandører og samarbeidspartnere

Beskriv hvordan organisasjonen innlemmer hensynet til etisk handel når nye leverandører og samarbeidspartnere velges:

Vi kartlegger først mulige leverandører av produkter vi planlegger å bestille, vi gjør selv en kartlegging av selskapet utfra informasjon som er offentlig tilgjengelig. Vi ber selskapet selv om informasjon om hvilke internasjonale og nasjonale standarder selskapet er medlem av, om det foretas anmeldte og uanmeldte inspeksjoner av uavhengig tredjepart på fabrikken/produksjonssted/der råvarene hentes fra, og vi krever (mot konfidensialitet) innsyn i de siste tilsynsrapportene. Det er alltid en lengre periode med dialog for å få svar på de nødvendige spørsmål fra vår side før det blir avklart om vi mener det er ansvarlig å inngå en avtale om kjøp av produkter.

Oversikt over eksisterende leverandørkjede

Beskriv hva organisasjonen har gjort for å kartlegge risiko for brudd på retningslinjene for etisk handel til de viktigste varer og tjenester som kjøpes inn?

Se svaret ovenfor.

Hvis kartlagt, beskriv de viktigste utfordringene som er identifisert. Beskriv spesielt:

Hvilke produsentland som anses å være knyttet til høyest risiko:

Med utgangspunkt i de produkter vi bruker: Kina og India.

Hvilke etiske krav som er mest utsatt for brudd:

Fagorganisering og kollektive forhandlinger, arbeidstid, lønn, regulære ansettelse, marginaliserte befolkningsgrupper, HMS.

Tiltak for å redusere risiko og oppnå forbedringer

Beskriv hvilke tiltak organisasjonen har gjennomført for å redusere risikoen for brudd på retningslinjene for etisk handel og bidra til forbedringer:

Ref. svaret ovenfor under "Beskriv hvordan organisasjonen innlemmer hensynet til etisk handel når nye leverandører og samarbeidspartnere velges".

Kontakt:

Amnesty International Norge

Beate Ekeløve-Slydal

bslydal@amnesty.no

+47 93405819